

Veřejné projednání záměru Wanemi v Zábřehu - zlý sen, aneb co si o tom všem myslet?

V pondělí 7. ledna 2008 jsem byl přítomen jako účastník veřejného projednání záměru „Využití obnovitelných zdrojů energie a druhotných surovin při výrobě papíru v průmyslové zóně v Zábřehu“ firmy Wanemi CZ, a.s. Přiznám se, mnoho informací o této chystané investici jsem neměl, věděl jsem jen, že je mimořádná z hlediska svých výrobních kapacit a z hlediska svých možných vlivů na své okolí a že existují odpůrci záměru, do kterých patří i naše obec, a považoval jsem tuto skutečnost za zcela normální. Vždy se najdou příznivci i odpůrci, ať se jedná v podstatě o cokoliv. Průběhem veřejného projednání jsem byl dojemně šokován, a to takovým způsobem, že jsem vydržel pozorovat tuto akci celých šest hodin doby trvání. Naštěstí vše, o čem bych se rád s Vámi v následujícím textu podělil, je zvukově i obrazově zaznamenáno, vše je tedy snadno ověřitelné.

• Ve vystoupeních dotčených subjektů zaznělo vždy nesuslušné stanovisko k záměru, v diskusi poté nevystoupil jediný občan, který by záměr Wanemi obhajoval nebo podpořil.

• Naopak, byla to velice odborně fundovaná vystoupení především mladých lidí, kteří projevilí nesuslušas s představaou strážít život v bezprostředním souosedství tak velkého zdroje znečištění. Z toho lze usoudit, že tito mladí lidé naprosto nevidí v papírně nějakou lákavou perspektivu svého uplatnění.

• Proti záměru vystoupili i odborníci na energetiku, kteří konstatovali, že není možné, aby se více než 1 000 % - tisíciprocentní (!) - nárůst spotřeby energie v segmentu tuhých paliv města projevil jen nevýznamně a na úrovni pouze několika procent až desítek procent imisních příspěvků. Město Zábřeh totiž spotřebovává cca 250 000 GJ veškeré energie z pevných paliv, Wanemi chce vyrobit a spotřebovat údajně něco mezi 2 600 000 GJ – 3 000 000 GJ energie.

• V diskusi vystoupil i zábržský lékař, který se dotazoval na negativní vlivy dopadu na zdraví obyvatel, především dětí, která nejsou v dokumentaci, ani v posudku k dokumentaci uvedena. Jednalo se o prachové částice PM 2,5, jejichž výskyt je spojen právě

se spalováním biomasy. Odpovědi z úst lékaře, který zpracoval vliv záměru na zdraví obyvatel bylo, že např. v Německu se tímto znečišťujícím látkám věnuje zvýšená pozornost, nicméně u nás to ještě legislativa nenařizuje a negativní vliv těchto částic nebyl prozáměru prokázán. Přesto se oba lékaři shodli na tom, že co není prokázáno, nemůže být ani vyvráceno.

• Zděšení způsobilo i úvodní vystoupení zpracovatele dokumentace, která musela být vzhledem ke své obsahové nedostatečnosti opakovaně dopracována. Zpracovatel Mgr. Ambrož se místo představení po několika větech pustil nevýbravým způsobem do subjektů a jejich zástupců, kteří podali proti záměru nesuslušné připomínky.

• Největší rozladěnost přítomných však způsobily postoje nezávislého zpracovatele objektivního posudku Ing. Hammera, kterého si na tuto činnost zjednalo MŽP ČR. Jeho přístup k dotazům veřejnosti byl naprosto neprofesionální a tendenční. Za všech okolností tento „nezávislý posudkář“ obhajoval záměr firmy

Wanemi a to dokonce i v případech, že dotaz nebyl vznesen na něho samotného, nýbrž na zástupce Wanemi či zpracovatele dokumentace Ambrože.

• A postoje přítomného ministerstva životního prostředí? Mimo několik úvodních vět se tito pracovníci nechali deklarovat do role pouze přihlížejících, organizaci debaty několikrát převzal již zmíněný pan Ambrož.

CO DODAT ZÁVĚREM?

Jsem velice rád, že jsem obtoval svůj čas a zúčastnil se tohoto veřejného projednání. Těch šest hodin mi totiž zcela postačilo k tomu, abych se přidal na stranu odpůrců záměru Wanemi. Vždyť co si chcete myslet o odborníkovi, který se ohání kulatým rázikem a oprávněním soudního znalce, když je příštizen laickou veřejností z nepravdy, odpoví, cituji: „Ale to jsem řekl jen tak“. Co jiného si myslet o odborníkovi, který šest hodin přesvědčuje veřejnost o nevýznamném negativním vlivu na životní prostředí, aby v závěru (snad z důvodu absence argumentů?) sdělil občanům, že přece znají řešení „pod svícenem největší tma“. Proto se oni pod 70 metrů vysokým kominem nemusí bát imisních spadů? Kdo se má tedy bát? Ti, co žijí dále od komínu? Jsem více než přesvědčen, že právě budovaná průmyslová zóna takový megalomanský projekt nepotřebuje. Zábřehu a okolním obcím totiž nic pozitivního nepřinese a 160 přímých pracovních míst je nepoměrně méně, než poptává místní úřad práce. Jan Kleibl, Leština

OS “Za zdravý Ráječek“: stížnost na neobjektivnost

Po veřejném projednání posudku dokumentace a doplnění dokumentace vlivů záměru “Využití obnovitelných zdrojů energie a druhotných surovin při výrobě papíru v průmyslové zóně v Zábřehu“ konaného 7.1.2008 v kulturním domě jsme se rozhodli podat tuto stížnost pro neobjektivnost na posuzovatele a jeho vystupování.

Zpracovatel posudku při svých vstupech na uvedeném projednání vystupoval ne jako nezávislý a nezávislý posuzovatel záměru, ale jako jeho obhájce. Vypořádání převážně většiny vznesených připomínek bylo vágní a nestanovilo, podle našeho názoru, takové požadavky na správnost a úplnost dokumentace, aby tato dokumentace mohla sloužit jako podklad pro konečné souhlasné stanovisko MŽP bez důvodných pochybností o jeho správnosti. Zdůrazňujeme, že stejný pohled na postoj a vystupování zpracovatele posudku měli i ostatní účastníci tohoto projednání, kterých jsme se na názor dotazovali. Jestliže si přehrajete zvukový záznam projednání, zjistíte objektivně, že prakticky žádná z předkládaných připomínek nebyla posuzovatelem shledána jako závažná a hodná prozkoumání jeho závěru v posudku. Uslyšíte, jak posuzovatel obšírně několik minut mluví o ekonomických zájmech investorů a o finančních aspektech tohoto záměru (a to v rámci projednání vlivů záměru na životní prostředí !!!), ale přednášenou námitku o problematice zajištění palivové základny v množství 195 000 tun za rok (!), která může významně ovlivnit hospodářství s krajinou (těžební činnosti v lesních porostech, pěstební činnosti na zemědělsky využívaných plochách apod.), „směli“ s tím, že jde o privátní problém

investora a o jeho podnikatelské riziko a že není povinen tuto problematiku v rámci EIA řešit. To je přímo skandální vystupování člověka, který má nezávisle a nestranně posuzovat záměr!

Posuzovatel také nevyvořoval zásadní problém neúplnosti dokumentace v části o vztahu záměru k hmotnému majetku a obyvatelstvu a její nesoulad s odsouhlasenou energetickou koncepcí Mikroregionu Zábřežsko a nadřazenou územně plánovací dokumentací – Územním plánem velkého územního celku Jeseníky. Tyto zásadní dokumenty přece nemůže posuzovatel ignorovat, respektive nevyvořovat důsledně nesoulad dokumentace s nimi, obzvláště v případě závazných regulativů nadřazené ÚPD (platné v době zpracování dokumentace, posudku i veřejného projednání). Při veřejném projednání námítky k těmto tématům označil posuzovatel za již prakticky vypořádané, stejně jako problém ochrany spodních vod a přírodních chráněných území. Přitom k nim vůči investorovi nestanovuje prakticky žádné zpřísnující podmínky a omezení.

Také se domníváme, že neúplnost dokumentace (na kterou bylo při projednání z více stran poukázáno) nelze vypořádat komentářem posuzovatele, ale pouze zadáním jejího dopracování. Tuto část pokládáme za nejcitlivější zejména ve smyslu ochrany vlastnických práv občanů k nemovitostem, která jsou záměrem bezprostředně dotčena. Absence charakteristik stávajícího stavu je proto zásadním nedostatkem dokumentace a je z našeho pohledu nepřijatelná, aby tato dokumentace byla prohlášována za úplnou a vyhovující. Pouze precizní popis stávajícího stavu může být podkladem pro budoucí

posouzení a kvantifikaci změn, které realizace záměru vyvolá.

Obecně ke kvalitě a komplexnosti předkládaných dokumentací a doplnění konstatojeme, že u tak obrovské investice (v rádech cca 5 mld. Kč - zatím odhadů), která nemá v ČR obdobu a která představuje vzorový příklad, podle něhož mohou být v budoucnu vedeny schvalovací procesy obdobných rozsáhlých energetických a výrobních komplexů - u takové investice bychom očekávali od samotného počátku mnohem profesionálnější a zodpovědnější přístup investorů. O to profesionálnější by měla nyní být oponentura, ale posuzovatel se staví do role obhájovatele záměru a nekriticky, bez dalších požadavků a podmínek jej doporučuje k vydání souhlasného stanoviska.

Vystupování pana Ing. Hammera nebylo, jak výše dokládáme, nestranné a nepřesvědčilo o zájmu připomínky doopravdy vypořádat. Předkládatelé námitek byli tak při veřejném projednání v postavení nerovnocenných partnerů, ale obtěžujících amatérů, které posuzovatel jednoho po druhém „usazoval“ bez dalšího zájmu o vypořádaní připomínek.

Obračime se na Vás s touto stížností a věříme v její objektivní a nestranné vyřízení. Formu stížnosti volíme z toho důvodu, že naše očekávání a naděje v objektivnost a nestrannost ministerstvem vybraného odborníka byla naprosto zmařena jeho veřejným vystupováním a postojem. **Občanské sdružení „Za zdravý Ráječek“**

(adresováno Ing. Jaroslavě Honové, ředitelce odboru posuzování vlivů na životní prostředí a IPPC Ministerstva životního prostředí ČR)

Obec Leština připomínkuje projednávání Eia

Dovolujeme si Vás oslovit ve věci veřejného projednání výše uvedeného záměru. Jsme velmi znepokojeni z toho, jakým způsobem bylo vypořádáno převážně množství vznesených připomínek. Je třeba dodat, že podobným negativním způsobem hodnotí průběh veřejného projednání všichni ostatní přítomní zástupitelé a představitelé okolních obcí.

Není nutné pozastávat se nad vystupováním a reakcemi pana Mgr. Ambrože jako zpracovatele převážně části dokumentace, investor je v jeho případě též jeho zákazníkem a osobní profil si každý vytváří svým chováním sám. Velmi rozporuplné pocity však v nás zanechaly četné odpovědi a reakce nezávislého zpracovatele posudku pana Ing. Hammera. Je pravděpodobně jako odborník významnou kapacitou v oblasti papírenského průmyslu, v některých případech jde se však nemohli ubránit přesvědčení, že si nedokázal udržet profesionální odstup nezávislého a objektivního posuzovatele dokumentace a situoval se spíše do roviny obhájce projednávaného záměru.

Posuzovaný záměr firmy Wanemi CZ, a.s. je mimořádný z hlediska svých výrobních kapacit, z hlediska koncentrace vstupů, potřebných ze značné rozsáhlého území a z hlediska nároků na palivovou základnu pro svůj energetikob. Jedná se o záměr, který nemá v rámci ČR srovnání. Jeho vlivy na životní prostředí tedy nelze podceňovat v žádném aspektu požadavků Přílohy č. 4 zákona 100/2001 Sb. ve znění pozdějších

předpisů. Je zarážející, že i přes konstatování konkrétních chybějících částí v dokumentaci hodnoti zpracovatel posudku tuto dokumentaci jako úplnou. Nevidíme důvod, proč by dokumentace neměla být doplněna o charakteristiku demografických ukazatelů oblasti, která bude negativní vlivy záměru ovlivněna. Stejně tak nejistou dostatečným způsobem vyhodnoceny v dokumentaci vlivy na hmotný majetek, uvedení jednoho parcelního čísla, na kterém bude provoz vybudován, se autor dokumentace nevyvořoval se všemi vlivy. Nehledě na nemovitosti v okolí není vůbec vyhodnocen vliv stavby kanalizace, vodovodu, výpustního a čerpacího objektu k řece Moravě, tedy části, které se nacházejí mimo uvedený pozemek a které protínají mimo jiné stávající i plánované budoucí komunikace. A pokud na tyto nedostatky laická veřejnost právně a v rámci zákonného nástroje upozorňuje, jsou odpovědi od autorizačních odborníků typu „A jak byste si to představovali?“ naprosto irelevantní a nesenšíjící. A to tím spíše, když lze na veřejném portálu www.cenia.cz nalézt dokumentace k záměrům, které tyto v posuzované dokumentaci absentující oblasti bez problémů popisují a vyhodnocují. A dvakrát spíše, jedná-li se o dokumentaci ze stejného odvětví a navíc i podobných kapacit, např. Papírna Labe. Jestliže měl zpracovatel dokumentace jakékoli pochybnosti o náležitostech, které jsou zákonem č. 100/2001 Sb. vyžadovány, měl možnost i z této dokumentace formálně čerpat.

Jme přesvědčení, že podobným způsobem nelze obcházet ani posuzování vlivů záměru na životní prostředí při jeho ukončení. Prostorové a hlavně výškové poropce zamýšlené investice se stanou optickou dominantou širokého okolí. A nemůže být přece ani nyní nikomu lhostejné, co se po ukončení výroby se závodem stane. A je to právě dokumentace vlivů na životní prostředí, která by měla jistě možné variantní řešení popisovat. Jak ostatně zřetelně hovoří zákon EIA v §5, odst. 3, věta první.

Vážná paní ředitelko, věříme, že jste si vědoma mimořádnosti a výjimečnosti posuzovaného záměru a budete vyžadovat komplexní dokumentaci, jak zákon požaduje. A jediné stanovisko vydané na základě skutečně komplexní dokumentace, může přispět k objektivnějšímu vnímání vzniklé situace. Není přece nutné přistupovat ke dvěma podobným záměrům (Wanemi, Papírna Labe) rozdílně a benevolentním přístupem v posudku vytvářet nerovné podmínky a nebezpečné precedenční stavy. Současné považujeme za seriózní konstatovat, že na dodržení zákonných požadavků na dokumentaci i posudek v rámci procesu EIA budeme trvat s využitím všech zákonných prostředků v rámci ČR i mimo její hranice.

Děkujeme za pochopení. Mgr. Jana Řeháková, starostka obce Leština
(adresováno Ing. Jaroslavě Honové, ředitelce odboru posuzování vlivů na životní prostředí a IPPC Ministerstva životního prostředí ČR)

Slátaný projekt, podivné posouzení

Při veřejném projednávání dokumentace a hodnocení vlivů na životní prostředí, takzvané ELA, konaném v pondělí 7. ledna, svolaném a moderovaném zástupci Ministerstva životního prostředí ČR jsem si mistry připadl, že jsem na představení génia Járy Cimrmana.

Nebyl! To jen Mgr. Ambrož, autor dokumentace a Ing. Hammer, ministrem jmenovaný oponentní posuzovatel spolu se sekundanty ze společnosti Wanemi pěli své chvalozpěvy o neposkvrněnosti svého monstrního záměru. Teď pokud se občas nespětli, což je ale nijak nerozhodilo.

Jejich přípravou sebestotu a zjevně koordinovaný postup nenarušila ani veřejnost předkládaná fakta, logicky požadující vysvětlení. Zřejmě na to, že celý gigantický projekt od samého počátku mistry vykazuje povrchnost, nedoložená účelová tvrzení, chyby, rozporů i závěry bez elementární logiky. A to vše v případě konečného posouzení onoho konglomerátu na objednávku a pod garanci orgánu státní správy. Každý nestranný účastník si musel položit znepokojivou otázku, komu je to vše vlastně ku prospěchu a jaký je přístup krajských a centrálních orgánů k projektu, budoucí neďvěru. A oběsání, neúčastní se jednání zástupci Olomouckého kraje a krajského úřadu, stejně jako zástupce České inspekce životního prostředí.

Všechno tedy nasvědčuje tomu, že nás v tom v rozhodující chvíli nechali samotné. Lze totiž tušit, že něco, o čem ještě nevíme, je v nepohledu. Jinak se přece všemožně představitelé derou do popředí – všichni to znáte. Podle mne je čertovo kopíčko ukryto ve skutečnosti, že si na náš úkor a v neprospekch životního prostředí celého regionu své problémy i eurounionní závazky řeší republikové orgány. Ke všemu ruku v ruce s nadnárodními spekulantů.

Vlady totiž o přijetí závazného permanentně vzestupného podílu výroby energie z takzvaných obnovitelných zdrojů už dávno rozhodly. Tak proč to nevratit do Zábřehu. Gigantické limity budou rázem splněny, centrum má vystaráno, v Bruselu je pochváli. Po nás potopa a ti návní střelci a tetiny z Moravy ať kausují, stejně na tom nic nezmatí.

Nezbývá nám, než se bránit sami, protože běda tomu, kdo se nebrání. Teprve poté, co se obháji záměru tak bezostyšně vypořádali se všemi připomínkami, které by jejich cíli a obrovským kšeftu překážely, vidím skutečně nebezpečí ve všech souvislostech a v plně hrůze. Na polepšení pragmatických cyniků se prostě ani při procesu ELA spoléhát nemůžeme. Dejte si proto pozor na falešné proroky a vězme, že nikdy není pozdě na cestu k nápravě. S Masarykovým „Nebáť se a nekřást“ i nenechat se nikým vodit za nos vás zdraví **Vilbald Žalio, občan jako vy.**